SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 653
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 12 juli 2021

---

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Beheer van dreven - Aanpak

De jongste weken doken er enkele dossiers op waarbij lokale besturen er overtuigd voor kozen om 'oude' dreven te kappen. Dreven en bomenrijen bestaan uit individuele bomen, maar de waarde van een dreef of rij is hoger dan de som van de waarde van de individuele bomen. Ze vormen lijnen in het landschap met een uitgesproken esthetische, cultuurhistorische en ecologische waarde.

Bij de advisering over dreven wordt zowel door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) als het agentschap Onroerend Erfgoed veelal zeer veel belang gehecht aan het behoud van een dreef als een geheel. In veel dossiers wordt gekozen voor een integrale vervanging van dreven waarbij nog gezonde bomen moeten wijken voor een volledig nieuwe dreef. De waarde van oude bomen op het vlak van onder meer ecologie en koolstofopslag wordt hierbij veelal sterk genegeerd.

Verschillende wetenschappers pleiten voor een meer genuanceerde aanpak waarbij dreven niet in één keer vervangen worden. Dreven hoeven immers niet in één keer vervangen te worden. Vaak is het perfect mogelijk de noodzakelijke ingrepen te concentreren op een beperkt aantal risicobomen. Het selectief verjongen van bomen zal de aanblik van de dreef natuurlijk veranderen. Oude en jonge bomen, eventueel behorend tot verschillende soorten, zullen door elkaar voorkomen. Gemengde, structuurrijke beplantingen zijn vaak beter bestand tegen klimaatextremen dan gelijkjarige aanplantingen met één soort.

De voorbije maanden was er protest over de kapping van dreven in Herentals, Boechout,…. Ook in het kasteeldomein van Poeke wenst Toerisme Vlaanderen enkele van de oudste bomen uit het domein te kappen met het oog op van dreefherstel.

1. Heeft de minister begrip voor het standpunt van meerdere wetenschappers dat bij het herstel van dreven meer aandacht besteed moet worden aan het behoud van oude bomen gezien de ecologische, recreatieve en maatschappelijke waarde van deze bomen?
2. Overweegt de minister om vernieuwde richtlijnen uit te werken waarbij er meer aandacht is voor het behoud van oude bomen bij het beheer van dreven en de advisering van dreefherstel?
3. Is de minister het ermee eens dat veel meer gestreefd moet worden naar gemengde, structuurrijke beplantingen aangezien die vaak beter bestand zijn tegen klimaatextremen dan gelijkjarige aanplantingen met één soort?

Vlaams Parlement

4. Is de minister het ermee eens dat voorafgaand aan de uitwerking van een nieuwe visie zowel bij het beheer als bij advisering een zeer terughoudend standpunt ingenomen wordt m.b.t. het kappen van oude bomen in een dreef voor dreefherstel?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhal Demir (1228), Matthias Diependaele (653).

MATTHIAS DIEPENDAELE
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

GECOÖRDINEERD ANTWOORD
op vraag nr. 653 van 12 juli 2021
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

---

1. Het behoud van oude bomen in dreven is zeker belangrijk. Ik heb de laatste jaren ook verschillende oude bomen en dreven beschermd als monument. Dreven hebben verschillende waarden: er is de cultuurhistorische waarde en er zijn ook de ecologische, recreatieve en maatschappelijke waarden. Al deze waarden worden bij nood aan herstel altijd ten opzichte van elkaar afgewogen. Ook het veiligheidsaspect speelt een belangrijke en vaak doorslaggevende rol. Het gepaste behoud en beheer van bomen en dreven hangt dus veelal af van de lokale context. In sommige gevallen zal men inderdaad een gehele of gedeeltelijke vervanging van dreven voorzien, maar het kan ook gaan om een kroonreductie, een sectorale of gefaseerde vervanging of een individueel boombeheer.
   Het agentschap Onroerend Erfgoed en het Agentschap voor Natuur en Bos werken in alle gevallen constructief mee om te zoeken naar de 'beste' oplossing, in overleg en open dialoog met de eigenaars, beheerders en lokale besturen. De medewerkers brengen hun praktijkervaring in bij overlegtrajecten die vaak meerdere jaren in beslag nemen.

2. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft vademeca, waaronder het Technisch vademecum: Bomen, opgesteld in het kader van een duurzaam en ecologisch groenbeheer (visie Harmonisch Park- en Groenbeheer). Drie pijlers vormen de basis: de maatschappelijke noden van de (park)gebruiker, het behoud en de versterking van de natuurwaarden, de bescherming van het leefmilieu.
   Daarnaast publiceerde het agentschap Onroerend Erfgoed in 2017 een online handleiding voor het beheer van historische dreven en wegbeplantingen (Handleiding: Het beheer van historische dreven en wegbeplantingen | Onroerend Erfgoed). In hoofdstuk 4 gaat deze handleiding in op het hedendaagse beheer van dreven en reikt ze beheerders elementen aan om een goede afweging te kunnen maken bij het herstel van oude dreven. Ook de mogelijke ecologische waarden worden in dit hoofdstuk besproken. In hoeverre elke waarde doorweegt, is voor elke dreef anders en dient men geval per geval te evalueren. Naast de boomsoort bepalen ook de plantafstand, de eventuele snoei en de vitaliteit van de bomen de mogelijke opties voor dreefherstel.
   Ik concludeer hieruit dat deze vademeca en de handleiding voldoende handvaten bevatten voor zowel beheerders als besturen om een zorgvuldige inschatting te kunnen maken. Een vernieuwing van deze richtlijnen is niet nodig.

3. Een belangrijk cultuurhistorisch kenmerk van dreven is in veel gevallen de gelijkjarigheid en homogeniteit in beplanting. De reden waarom we dreven zo sterk appreciëren, is vaak het indrukwekkende beeld van de volwassen dreef met even dikke stammen op een regelmatige afstand. Om dit beeld in de toekomst te kunnen behouden, is een volledige vervanging soms nodig. Dit moet per geval worden onderzocht, afhankelijk van welke waarden doorwegen. Daarnaast nemen het agentschap Onroerend Erfgoed en het Agentschap voor Natuur en Bos in hun advies over de boomsoortkeuze steeds aspecten mee over gevoeligheid voor bijvoorbeeld ziektes (Es, Paardenkastanje, …) en klimaatverandering (Beuk, …).

4. Ondoordacht kappen zonder visie op het herstel en de toekomst van een dreef kan inderdaad niet. Het doel moet altijd zijn om een dreef op een passende manier te herstellen en waar mogelijk betere kansen voor de toekomst te geven. De administraties

nemen steeds een terughoudend standpunt in over een eventuele kapping. Waar mogelijk kunnen gezonde bomen blijven staan, maar men maakt steeds een afweging ten opzichte van de toekomstkansen van de nieuwe bomen en het eindbeeld van de dreef.
Een beheersplan is een belangrijk instrument om alle mogelijke opties te onderzoeken en een beslissing op maat te nemen. Voor het kasteeldomein van Poeke besteedt het geïntegreerd beheersplan voor de periode 2003-2027 veel aandacht aan alle aangehaalde aspecten. De meeste vellingsingrepen voor de dreven zijn facultatief voorzien zodat afweging en bijsturing steeds mogelijk zijn. In de looptijd van dit plan (24 jaar) zal slechts 16,5% van het totale resterende drevenbestand vervangen zijn, bovendien op locaties waar de uitval van oude dreefbomen groot was of is. Deze gedoseerde aanpak wordt begeleid vanuit een beheerscommissie die in consensus beslist. Daarnaast gaat in dit plan, omwille van biodiversiteit, ook veel aandacht naar behoud van oude bomen en dood hout in de aanliggende bosbestanden. Toerisme Vlaanderen volgt dit beheersplan verder op.